

สุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

นางสาวกิตติพร บัญญาภิญโญผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2516

000125

I1515092b

SECONDARY SCHOOL TEACHER'S MENTAL HEALTH

Miss Kittiporn Punyapinyophol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1973

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมชาย งามวิจิตร

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ประจักษ์ งามวิจิตร

ประธานกรรมการ

ดร. สหพันธ์

กรรมการ

ดร. ปกรณ์

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ ดร. วรณา ปุณฺณโชติ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้
ขอ

นางสาวกิตติพร ปัญญาภิญโญผล แผนกวิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา

2515

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานครูอันมีผลกระทบกระเทือนต่อสุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล เพื่อเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูจำแนกตามเพศและอายุ เพศและประสบการณ์ในการสอน และเพื่อหาจำนวนครูที่มีความโน้มเอียงที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดี ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสำรวจไปยังครู 424 คน ซึ่งสุ่มจากโรงเรียน 37 แห่ง นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากครู 392 คน (ครูชาย 196 คน และครูหญิง 196 คน) มาวิเคราะห์หาการอยละและทดสอบความแตกต่างของกลุ่มโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 2 ตัวประกอบ

ผลการเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูปรากฏว่า ครูหญิงมีสุขภาพจิตดีกว่าครูชาย ครูที่อยู่ในระดับช่วงอายุต่างก็มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนจำนวนปีต่างกันมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.05

จำนวนครูที่มีความโน้มเอียงที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีมีจำนวนทั้งหมด 42.86% จำนวนครูชายที่มีความโน้มเอียงที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีมีมากกว่าจำนวนครูหญิง จำนวนครูในช่วงอายุ 30 ถึง 34 ปี ที่มีความโน้มเอียงที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีมีจำนวนมากกว่าระดับช่วงอายุอื่น ๆ จำนวนครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 11 ถึง 15 ปี ที่มีความโน้มเอียงที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีมีจำนวนมากกว่าประสบการณ์ในการสอนของช่วงปีอื่น ๆ

Thesis Title Secondary School Teacher's Mental Health
Name Miss Kittiporn Punyapinyophol
 Department Educational Research
Academic Year 1972

ABSTRACT

The purposes of this investigation were: to survey situations of work that were mental health hazards for government secondary school teachers; to compare teachers' mental health according to sex and age, and sex and teaching experience; and to find the number of teachers who tended to have poor mental health. The instruments used to collect the data were inventories which were sent to 424 teachers who were drawn at random from the teachers of thirty-seven government schools in Bangkok and Thonburi. Data collected from 392 teachers (196 males and 196 females) were then analyzed for percentages; and differences between groups were tested by analyses of variance (2 x 5 and 2 x 6 factorial designs).

The results of comparing teachers' mental health problems were: female teachers' mental health was better than male teachers'; teachers' mental health at different age levels was not different at 5% level of significance; teachers' mental health did not differ with varying years of experience at 5% level of significance.

The percentage of total teachers who tended to have poor mental health was 42.86%. The number of male teachers who tended to have poor mental health was greater than the number of female teachers. The age range of 30 to 34 years of age contained a greater number of teachers who tended to have poor mental health than any other age range. The teaching experience range of 11 to 15 teaching years contained a greater number of teachers who tended to have poor mental health than any other range of teaching experience.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากศาสตราจารย์ ดร.ประชุมสุข อาจารย์อาวุโส
 ได้กรุณาให้ข้อคิดที่เป็นแนวทางเบื้องต้นในการวิจัยเรื่องนี้ และอาจารย์ ดร. วรรณ
 ปุณฺณโชติ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาชี้แจงแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง
 ต่าง ๆ ทำให้งานการวิจัยนี้สามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จ
 และได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร. อำไพ ศิริพิพัฒน์ ที่รับเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์
 ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสามเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบ
 พระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในสวนกลาง
 ตลอดจนทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
 ครั้งนี้.

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	5
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	7
2. ระเบียบวิธีวิจัย	21
การสร้างแบบสำรวจ	21
ตัวอย่างประชากร	24
การสุ่มตัวอย่างประชากร	25
การรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	26

3. ผลการวิจัย	30
ลักษณะตัวอย่างประชากร	31
ผลการสร้างแบบสำรวจ	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4. บทสรุป	45
ขอค้นพบ	46
การอภิปรายผลของการวิจัย	47
ขอเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	55
ประวัติการศึกษา	88

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1.	จำนวนข้อกระทงจำแนกตามหมวดของแบบสำรวจ	22
2.	จำนวนครูชายและครูหญิงจำแนกตามประเภทโรงเรียน	31
3.	จำนวนครูชายและครูหญิงจำแนกตามระดับช่วงอายุ	31
4.	จำนวนครูชายและครูหญิงจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ...	32
5.	จำนวนครูชายและครูหญิงจำแนกตามระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ครูสอน	32
6.	จำนวนขอความที่ผู้คัดสินยอมรับว่าเห็นด้วย	33
7.	จำนวนขอความที่ผู้คัดสินเห็นด้วยและขอความที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่ จำแนกตามหมวด	34
8.	ความถี่ของผู้ที่ตอบว่ามีปัญหาในแต่ละขอความของแบบสำรวจที่ สูงกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป	36
9.	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามเพศและอายุ	37
10.	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามเพศและ - ประสบการณ์ในการสอน	38
11.	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสำรวจ สุขภาพจิตของครูจำแนกตามเพศและอายุ	39
12.	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสำรวจ สุขภาพจิตของครูจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน ...	39
13.	จำนวนครูที่ได้คะแนนจากแบบสำรวจสุขภาพจิตสูงกว่าค่าเฉลี่ย ปานกลาง เทียบกับจำนวนของครูที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมดในแต่ละ ของที่จำแนกตามเพศและอายุ	41
14.	จำนวนครูที่ได้คะแนนจากแบบสำรวจสุขภาพจิตสูงกว่าค่าเฉลี่ย ปานกลางจำแนกตามเพศและอายุ... ..	42

15. จำนวนครูที่ได้คะแนนจากแบบสำรวจสุขภาพจิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง เทียบกับจำนวนของครูที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมดในแต่ละของที่จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน	43
16. จำนวนครูที่ได้คะแนนจากแบบสำรวจสุขภาพจิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยปานกลาง จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน	44
17. สรุปสูตรของการคำนวณหาผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (SS) และชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df)	73
18. กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่จำแนกตามอำเภอและประเภทโรงเรียนสำหรับใช้ในการสุ่มตัวอย่างประชากร	77
19. คะแนนสุขภาพจิตของครูชายจำแนกตามระดับช่วงอายุ	79
20. คะแนนสุขภาพจิตของครูหญิงจำแนกตามระดับช่วงอายุ	80
21. คะแนนสุขภาพจิตของครูชายจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	81
22. คะแนนสุขภาพจิตของครูหญิงจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	82
23. ความถี่ของผู้ที่ตอบว่ามีปัญหาในแต่ละข้อความของแบบสำรวจ	83